

Zpravodaj

Místní akční plán rozvoje vzdělávání II
pro území ORP Moravská Třebová

MAS

Moravskotřebovsko
a Jeviščko o.p.s.

MAS Moravskotřebovsko a Jeviščko o.p.s.
Sídlo: Palackého nám. 1, 569 43 Jeviščko
Kancelář: Třebovská 809, 569 43 Jeviščko
www.masmtj.cz
www.mapmtj.cz

duben 2019

*Pomozme dětem
najít samy
sebe...*

Vážení čtenáři,

do rukou se Vám dostává druhé číslo Zpravodaje MAP II, ve kterém naleznete aktuální informace o realizaci projektu. Do realizace projektu MAP II se nám zapojujete stále více pedagogických pracovníků. Nyní již každá škola v území ORP Moravská Třebová má svého zástupce v projektu, který má možnost podílet se na tvorbě projektu MAP II a přispět tak k podpoře vzdělávání v našem regionu.

V zimejších měsících jsme intenzivně pracovali na vyhodnocení dotazníkového šetření Popisu potřeb škol, do kterého se zapojily všechny školy v území. Výstupy dotazníků byly diskutovány a připomínkovány na pracovních skupinách a budou podkladem pro další práci v projektu.

Za osm měsíců realizace projektu se nám podařilo uskutečnit 11 workshopů pro pedagogy a 4 workshopy pro rodiče, které jsou známé jako „Rodičovské kavárny“.

Získali jsme pro spolupráci mnoho kvalitních a známých lektorů. Máme velkou radost, že o workshopy je velký zájem. Proto předpokládáme, že budeme do budoucna některé workshopy pro pedagogy a rodiče opakovat, abychom uspokojili všechny zájemce. V příštích měsících se můžete těšit na další připravené workshopy s vynikajícími lektory – více informací naleznete v tomto Zpravodaji nebo na našich webových stránkách www.mapmtj.cz.

Závěrem bych chtěla poděkovat všem, kteří nás podporují, ať svou aktivní činností či zájmem o naše nabízené vzdělávací akce. Díky pozitivní zpětné vazbě se nám daří udržet optimismus a nadšení do další práce.

Za Realizační tým Veronika Tinklová, DiS.
hlavní manažer projektu

MAP

ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ II
PRO ÚZEMÍ ORP MORAVSKÁ TŘEBOVÁ

Kontakty administrativního týmu projektu:

735 122 255 Veronika Tinklová, DiS. – hlavní manažer
739 269 559 Ing. Lenka Bojanovská – manažer a koordinátor projektu
603 332 486 Ing. Hana Pospíšilová – odborný konzultant a analytik

www.mapmtj.cz

Facebook: **Učíme se rádi s MASHOU**

„Spojujeme, sdílíme, rozvíjíme a měníme. Přidejte se...“

Chcete-li sdílet v tomto Zpravodaji své nápady, zajímavé náměty z praxe ve školách nebo představit projekty ve školách, neváhejte se na nás obrátit. Rádi vám příspěvek otiskneme.

Realizované akce v MAP II

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Výsledky dotazníkového průzkumu - Popis potřeb škol v regionu ORP Moravská Třebová

Během měsíce ledna 2019 proběhlo na všech školách v regionu ORP Moravskotřebovsko a Jeviščko dotazníkové šetření realizačního týmu MAP II, jehož cílem bylo získat informace o sebehodnocení vlastního pokroku (reflexe) škol. Šetření se kromě hlavních témat (rozvoj čtenářské a matematické gramotnosti žáků, zajištění polytechnické výuky a rozvoj potenciálu každého žáka) zabývalo otázkami personálního a materiálního zabezpečení výuky, nabídkou mimoškolních aktivit žáků, úrovní spolupráce s rodičovskou veřejností a dalšími neziskovými organizacemi v regionu. Každá škola tak měla možnost si vyhodnotit, v čem byla v minulém období úspěšná, co se škole již podařilo, na co se chce zaměřit a v čem potřebuje pomoci.

Z výstupů dotazníkového průzkumu byl vytvořen „agregovaný dokument“ Popis potřeb škol na území ORP Moravská Třebová, který slouží jako důležitý zdroj dat pro práci pracovních skupin a celého realizačního týmu při aktualizaci analytické a strategické části MAP II. Je patrné, že v rámci čerpání finančních prostředků z projektů ŠABLONY I, dochází v posledním období ke zlepšení situace v personální zajištění výuky (možnost zaměstnávání školních asistentů, chův), vybavení škol moderními pomůckami a vytváření podmínek pro další vzdělávání pedagogů. Předpokládáme, že v důsledku této podpory by mělo postupně docházet také ke změnám postupů a metod výuky. Velmi zřetelný je aktivní přístup pedagogů MŠ a 1. st. ZŠ, ochota ke změnám, včetně zájmu o sdílení dobré či špatné praxe. Nejčastější oblast, ve které potřebují školy pomoci je zajištění a udržitelnost finančních zdrojů pro vybavení školy moderními pomůckami, zajištění dostupnosti dalšího vzdělávání pedagogů přímo v regionu, možnost sdílení odborníků (speciálních pedagogů, psychologů) a pomoc při organizaci aktivit pro rodičovskou veřejnost.

„Úkolem partnerské platformy MAP na území je především tyto potřeby v rámci procesu společného plánování vyhodnotit, stanovit důležitost v návaznosti na strategické záměry již existujících funkčních partnerství v území a následně vytvořit návrhy aktivit pro řešení těchto potřeb“, uvedla hlavní manažerka projektu Veronika Tinklová.

Výsledky dotazníkového šetření MŠMT - Šablon I. a II.

Jedním ze zdrojů informací při identifikaci problémových oblastí a při tvorbě SWOT analýz jsou také souhrnná data z dotazníkového šetření, realizované MŠMT v projektu zjednodušeného financování (Šablony I., II.). První dotazníkové šetření proběhlo v roce 2016 (Šablony I.) Po ukončení Šablony I. školy znovu vyplnily stejný dotazník (Šablony II.), na jehož základě lze porovnat, zda došlo ke zlepšení vybraných oblastí vzdělávání.

Zjištěná souhrnná data byla poskytnuta k 26. 11. 2018, kdy mělo v ORP Moravská Třebová vyplněno dotazník 60% mateřských škol a 64% škol základních. Úplná souhrnná data budou k dispozici na podzim 2019.

V jednotlivých prioritních oblastech odpovídali ředitelé škol na otázky z dané oblasti, které hodnotili body 1 až 4. Výsledné hodnoty jsou potom průměrem daných odpovědí, kde hodnoty 1 – 4 znamenají:

1. Daná oblast se vůbec nebo téměř neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit)
2. Rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace)
3. Realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení)
4. Ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty)

Je zde třeba zmínit, že souhrnné hodnoty v prioritních oblastech v území ORP Moravská Třebová velmi zřídka dosahovaly bodu 3 a více = realizovaná oblast.

Výsledné hodnoty prioritních oblastí v území ORP Moravská Třebová:

Mateřské školy:

Hlavní prioritní oblasti:

Hlavní oblasti podporované z OP, řešené v MAP II	ORP	ORP	Srovnání	Hodnoty výsledků v ČR 2018
	2016	2018		
A. Podpora inkluzivního / společného vzdělávání	2,37	2,54	+ 0,17	2,79
B. Podpora rozvoje čtenářské pregramotnosti	2,54	2,88	+ 0,34	2,92

C. Podpora rozvoje matematické pregramotnosti	2,38	2,69	+ 0,31	2,72
D. Podpora kompetencí k iniciativě a kreativě dětí	2,68	2,95	+ 0,27	3,10
E. Podpora polytechnického vzdělávání	2,2	2,55	+ 0,35	2,52

Vedlejší oblasti:

Vedlejší oblasti podporované z OP, řešené v MAP II	ORP	ORP	Srovnání	Hodnoty výsledků v ČR 2018
	2016	2018		
A. Jazykové znalosti	/	/	/	/
B. Digitální kompetence pedagogických pracovníků	2,75	3,04	+ 0,29	3,11
C. Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence	2,93	3,1	+ 0,17	3,20

Základní školy:

Hlavní prioritní oblasti:

Hlavní oblasti podporované z OP, řešené v MAP II	ORP	ORP	Srovnání	Hodnoty výsledků v ČR 2018
	2016	2018*		
A. Podpora inkluzivního / společného vzdělávání	2,36	2,58	+ 0,22	2,80
B. Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti	2,42	2,56	+ 0,14	2,76
C. Podpora rozvoje matematické gramotnosti	2,19	2,36	+ 0,17	2,62
D. Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativě	2,15	2,26	+ 0,11	2,55
E. Podpora polytechnického vzdělávání	1,99	2,18	+ 0,19	2,39

Vedlejší oblasti:

Vedlejší oblasti podporované z OP, řešené v MAP II	ORP	ORP	Srovnání	Hodnoty výsledků v ČR 2018
	2016	2018*		
A. Jazykové vzdělávání	2,06	2,09	+ 0,03	2,45
B. Digitální kompetence pedagogických pracovníků	2,40	2,38	- 0,02	2,61
C. Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence	2,66	2,61	-0,05	2,99
D. Kariérové poradenství pro žáky	/	2,42	nově	2,29

Nejslabší oblastí zůstává Podpora polytechnického vzdělávání, o níž je v území velký zájem, jak ze strany MŠ, tak i ZŠ. Problémem není pouze dostatečné a kvalitní vybavení pro polytechnické vzdělávání a prostory, které ve většině MŠ i ZŠ chybí, ale také nedostatek kvalifikovaných pedagogů „odborníků“. K zlepšení tohoto stavu mohou přispět opět Šablony II, ať už v rámci DVPP nebo finanční pomoci pro nákup vybavení. Naopak podpora inkluzivního/společného vzdělávání zaznamenala lepší výsledky než v roce 2016 a tato oblast je také nejlépe hodnocena v ZŠ. Tuto skutečnost lze přičítat realizaci projektů Šablony I, kde díky této podpoře mohly mateřské a základní školy využívat personální pomoc k dětem a žákům, pořídit si vybavení - kompenzační pomůcky a další.

V MŠ je nejlépe hodnocenou oblastí podpora čtenářské pregramotnosti. Pedagogové využívají nově nabyté znalosti z různých DVPP ve výuce dětí, vytvářejí čtenářské koutky pro děti, mají svou knihovnu a většina pedagogů dětem v MŠ předčítá.

Pro celkovou analýzu vzdělávání v území je nutné také přihlížet k vedlejšími oblastem, které je nutné v projektu MAP II také podpořit. Jedná se hlavně o jazykové vzdělávání a digitální kompetence pedagogických pracovníků.

Jednotlivé oblasti jsou také porovnávány s hodnotami za celou ČR. Prozatím dosažené hodnoty jsou v ORP Moravská Třebová ve srovnání se souhrnnými výsledky kraje a ČR lehce podprůměrné.

Spojujeme, sdílíme a měníme

23. – 24. 5. 2019 je naplánováno dvoudenní setkání ředitelů na Božeňově. Hlavním tématem setkání jsou změny financování regionálního školství (PHmax) s Ing. Pavlem Zemanem a další aktivity na podporu efektivní komunikace a poskytování zpětné vazby ve škole. Doufáme, že příjemné prostředí areálu přispěje k navázání neformálních vztahů a podpoří spolupráci mezi školami. Bližší pokyny k organizaci setkání budou zaslány přihlášeným před konáním akce.

Jednání pracovních skupin

V měsíci březnu proběhla v pořadí již třetí setkání všech pracovních skupin, včetně setkání Odborného realizačního týmu. Tématem těchto setkání byly podnětné diskuse nad výsledky šetření ve školách a pomocí SWOT analýz byly pečlivě zaznamenány všechny důležité skutečnosti, ze kterých budou stanoveny priority pro další práci v projektu. O výsledcích a průběhu akčního plánování Vás průběžně informujeme na našich webových stránkách www.mpmtj.cz.

O roli rodiče, o světu očima dítěte a nejen to...

Po úspěšných Rodičovských kavárnách s Dr. Lidmilou Pekařovou a PhDr. Markem Hermanem k nám na konci měsíce května zavítá v rámci Rodičovské kavárny populární lektor Mgr. Jiří Halda. Zaměřuje se především na problematiku výchovy dětí, předškolní zralost a procesy učení. V personálním poradenství se specializuje na vztahy, vnitřní ladění a osobnostní náhled. „Jsem zneklidněn rozpadem pravidel ve výchově, ve vztazích a rozhrdáváním motivace lidí dělat cokoliv v životě s chutí“, říká o sobě speciální pedagog a personální poradce.

„Je neuvěřitelné, jak banálně lidé zaměňují potřeby dětí a svoje pohodlí. Jak ochotně lidé svedou svoje selhání na kohokoliv. Že nikoho netrápí, že malé děti mají svoje zdraví nesrovnatelně citlivější než předškoláci – a že se nikdo zaškolováním do MŠ oficiálně nezabývá. Matky smí odkládat děti, i když jsou doma (nezaměstnané, na mateřské, v domácnosti) – spousta matek přestalo bavit být se svými dětmi, hloubí mezi sourozenci propasti a ztrácí potřebu vyznat se v tom, co se v nich děje. Mým cílem je pokoušet se osvětlit a přesvědčováním o alespoň malou korekci“, říká spoluautor petice „Dvouleté děti do školky nepatří“.

Kromě Rodičovské kavárny proběhne ve stejný den s Jiřím Haldou workshop pouze pro pedagogy na téma **Jak pracovat s talentem u dětí**. Více informací o akcích na webových stránkách www.mapmtj.cz.

Naplánované aktivity v projektu MAP II (duben, květen)

Nabídka pro pedagogy ....

- 16. 4. 2019** Aktivizační metody učení (L. Kyncl, RWCT)
- 29. 4. 2019** Motivace, syndrom vyhoření (Facová)
- 16. 5. 2019** Rozvoj předmatematických dovedností v prostředí Hejného metody (H-mat)
- 31. 5. 2019** Jak pracovat s talentem u dětí (J. Halda)
- květen 2019** Proč si nerozumíme aneb úvod do mediace (Eva Růtová, ochutnávka)

Pomozme dětem najít samy sebe...

MAP
ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ II
PRO ÚZEMÍ ORP MORAVSKÁ TŘEBOVÁ

Rodičovské kavárny

- 16. 5. 2019** Začínáme s Hejného metodou výuky matematiky (H-mat)
- 31. 5. 2019** O roli rodiče, o světu očima dítěte a nejen to... (J. Halda)
- ... a připravujeme další.

Bližší informace najdete na www.mapmtj.cz, FB „Učíme se rádi s MASKou“.
Kontaktní osoba: Lenka Bojanovská, tel. 739 269 559

Málo zedníků, moc gymnazistů. Má stát nahnat mladé lidi na učňáky?

„Opravdu potřebujeme tolik gymnázií, poskytujících všeobecné střední vzdělání, když je málo řemeslníků? Opravdu potřebujeme tak velký počet absolventů vysokých škol humanitního zaměření, kteří horko těžko najdou uplatnění jen v různých neziskových organizacích? A nemáme těch neziskovek náhodou moc?“ napsal nedávno prezident Hospodářské komory ČR Vladimír Dlouhý v Lidových novinách. Podle analýzy Národního úřadu pro vzdělávání (NÚV) není podíl učňů v Česku vůbec nízký: „Domníváme se, že podíl žáků v učebních oborech je odpovídající budoucím potřebám naší společnosti.“ Střední odborné vzdělávání s maturitou absolvuje přes 40 procent populačního ročníku. Z dat Národního ústavu pro vzdělávání dále vyplývá, že v roce 2017 opustilo brány učilišť 20 739 studentů s výučním listem, 27 183 absolventů středních odborných škol a na gymnáziích odmaturovalo 20 403 mladých Čechů. Není také pravdou, že právě gymnazisté končí na podpoře častěji ve srovnání s mladými s výučním listem. V časech krize jsou to naopak právě učňové, kdo častěji končí na úřadech práce. „Za situace populačního propadu je zřejmé, že nelze požadavky zaměstnavatelů řešit zvyšováním počtu těch, kteří mají vstupovat do učebních oborů,“ zmiňuje dále analýza. Podle NÚV se řemeslníků nedostává i kvůli velkému podílu žáků, kteří z učebních oborů odcházejí předčasně, aniž by získali výuční list. Navíc zhruba 40 % vyučených nepracuje v profesi, pro kterou se vzdělávali. Řemeslům ale skutečně zvoní hrana. Na pracovním trhu chybí podle Dlouhého 300 000 řemeslníků a hospodářství kvůli tomu zpomaluje. Dovoz pracovníků ze zahraničí řeší problém jen krátkodobě. Počet absolventů zednických nebo malířských oborů se dostává na kritickou hranici i podle Asociace malých a středních podniků a živnostníků. Zatímco ještě v roce 2005 se u nás vyučilo 705 zedníků, minulý rok už jich bylo jen 253. Podobně jsou na tom i truhláři, kde je za posledních třináct let úbytek 70 % absolventů. Ubývá i řezníků, pekařů a cukrářů. Naopak na lepší časy se blýská ve strojírenských a elektrikářských odvětvích. A 28násobně přibýlo komíníků.

Proč si „ve školství“ nerozumíme

„Rád se držím toho, co se mi osvědčilo, a myslím si, že přesně tohle potřebují i děti. Proto od nich očekávám, že budou pracovat podle naučených postupů. Vadí mi ti žáci, kteří se nedrží zadání a polemizují se mnou o tom, že by to přece šlo udělat ještě jinak,“ říká jeden učitel.

„Mně vyhovuje, když mě nikdo nesvazuje a mohu si věci dělat po svém. Ve výuce proto očekávám, že žáci budou rozvíjet svou tvořivost, a vadí mi, když nechápu, co po nich chci, a v průběhu práce se pořád ptají, jestli to dělají dobře,“ říká jiný učitel. Lidská rozmanitost je velká a nepřehledná a její ignorování je příčinou nejen řady systémových problémů ve školství, ale také každodenních problémů dětí i učitelů a nakonec i rodičů.

Pro každou národu (typologie MBTI se používá v mnoha zemích a osvědčuje se právě ve vzdělávání a rozlišuje čtyři základní národy: hráč, strážce, idealista a racionál, pro potřeby článku byla zjednodušena) jsou typické určité dovednosti a postoje, které jsou pro život ve společnosti důležité a u nichž je dobré, když si je osvojí i ostatní národy. Například bychom měli všichni usilovat o schopnost empatie (která je přirozená pro idealisty a slabá u racionálů), být schopni si poradit v nečekaných situacích (což nedělá problém hráčům), hledat možnosti zlepšení a pokroku (což umějí racionálové, ale není to silná stránka strážců), mít v životě řád a být spolehliví a realističtí (tedy silná stránka strážců, ale slabší u racionálů) atd.

Vraťme se k příkladům ze začátku. První učitel se chová nejen jako typický strážce, ale navíc předpokládá, že i jeho žáci jsou strážci. Pokládá za samozřejmost, že všichni budou plnit jím zadané úkoly. To ale bez problémů udělá jen žák strážce. Žák hráč sice možná úkol plnit začne, ale nejspíš trochu jiný, než učitel zadal a úkol nedokončí, když ho přestane bavit. Žák racionál se do úkolu stěží pustí, pokud nebude znát jeho smysl (proč to mám dělat?), a žák idealista úkol rád vykoná, hlavně tehdy, pokud má s učitelem dobré vztahy.

V dospělé populaci tvoří strážci asi 38 %. Odhaduje se, že mezi učiteli jsou strážci tři ze čtyř! Jak by také ne, když vlastně škola jako instituce je také strážce. Nastavování latěk ve školách, ale i např. povinná maturita z matematiky či povinné přijímací zkoušky mají žáky přimět, aby se více učili, a tedy budou díky tomu více umět. Ano, tak to bude fungovat, ovšem jen u žáků s národou strážce, což je menšina. U ostatních fungovat nebude a bude to mít řadu vedlejších negativních efektů. Jednotné řešení pro všechny, aniž by lidé brali ohled na různost národů, nemůže přinést nic dobrého. Naprostá většina diskutujících na téma vzdělávání předpokládá, že ostatní mají stejnou národu jako on. Příkladem je diskuse na téma biflování. „Jak se chcete naučit jazyk, pokud se nenabíhnete slovíčka?“ Argumentovali jedni. „Slovní zásobu by se žák především neměl biflovat, ale učit aktivním používáním.“ Tvrdí druzí. Hádka je nekonečná. V řeči národu je to ale jednoduché: první mají národu strážce. Dávají přednost nejprve ovládnutí faktů, a pak teprve s nimi pracovat a hledat souvislosti. Druhá skupina jsou národu racionálové nebo idealisté, ti přijímají informace komplexně, v souvislostech a pokud potřebují detaily, doplňují je za pochodu. Hráče podobné debaty vůbec nezajímají, jsou příliš svázáni s realitou teď a tady. Ale právě oni jsou nejméně ochotni se učit (biflovat) něco, co nemohou hned použít.

Aby nedošlo k mýlce, úkolem školy není přizpůsobovat se národům dětí. Je velmi užitečné, když se děti hráči nebo racionálové naučí chovat tak, aby na ně bylo spolehlivé, aby chodily včas a dodržovaly termíny. Podobně je dobré, když se děti strážci učí objevovat a zvládat změny a neodmítat novinky, i když je to pro jejich národu mnohem těžší než pro racionály. Je ovšem důležité vyjasnit si, že školská politika, všechna opatření a plošné zásahy ve školství dopadnou na všechny děti, tedy děti v principu velmi, velmi různé a mimo jiné děti všech národů. A tak pokud se bavíme o cílech, smyslech, provedení, účinnosti, rizicích či přínosech jakéhokoliv opatření, měli bychom různost žáků brát v úvahu. A ne vycházet z toho, že všechny děti jsou stejné (jako já), že stejně vnímají (jako já), stejně přemýšlejí (jako já), motivují je stejné věci (jako mě) a hlavně, stejně se učí (jako já).

V rychle měnícím se světě dvacátého prvního století klesá poptávka po kvalitách národu strážce. Dle studií Světového ekonomického fóra (WEF) je mezi dovednostmi pro 21. století uvedeno kritické myšlení, kreativita, komunikace, spolupráce, ale také zvědavost, iniciativita a adaptabilita. Svět bude potřebovat lidi, kteří se umějí učit, zvládají nové věci, lidi kreativní a podnikavé, kteří budou přicházet s novými nápady a inovacemi.

Škola, jako tradiční stabilní instituce, je pořád nastavena hlavně podle národu strážce a podporuje výchovu strážců. Na rostoucí poptávku po rozvoji kvalit jiných národů reaguje málo. A tak škola nedělá to, co po ní vývoj společnosti žádá. Tak ovšem bohužel ztrácí ve společnosti vliv a vážnost. Bez vážnosti ale jen těžko může dělat dobře to, co dělala dřív, být strážce pravidel, řádu a zodpovědnosti. Škola by potřebovala změnit. Jenže škola je národu strážce a tahle národu ráda změny nemá, je přece strážce tradice a stability. A to je ta potíž.

Autor: Ondřej Štefl, vzdělávací expert, redakčně kráceno

I když se metoda MBTI stále používá, je pro diagnostiku pokládána za nevhodnou. V článku je však využita jako šikovná metafora.

Typologie MBTI

Hráči (v populaci asi 38 %)

Žijí především tím, co je právě teď a tady. Co bude, je moc nezajímá. Rychle se učí a přizpůsobují se novým prostředím a situacím. Na všechno si chtějí sáhnout, jsou impulzivní a někdy dělají věci dřív, než se nad nimi zamyslí. Nesnášejí rutinu, nudí je. Ostatním se někdy zdají nespolehliví. Bývají velmi zruční a mívají umělecké nadání. Např. Bart Simpson, Donald Trump

Strážci (v populaci asi 38 %)

Dohlížejí na běh společnosti, udržují tradice a řád. Na rozdíl od idealistů a racionálů uvažují velice konkrétně a pracují pouze s tím, co mají k dispozici, s vlastní zkušeností. Mají silný smysl pro povinnost. Chtějí svou práci odvést perfektně. Nemají příliš rádi novinky a vývoj věci, který nebyl v plánu. Nové a neznámé je neláká, neradi vybočují z davu. Rádi vykonávají to, oč jsou požádáni, dalo by se říci, že potřebují být potřebnými. Např. Marge Simpsonová, matka Tereza

Racionálové (asi 12%)

Racionálům je vlastní touha všechno poznat a pochopit. Pohybují se ve světě abstrakcí a možností. Jsou objektivní, orientovaní na efektivitu a jednoduchost. Emoce nahlížejí jako irelevantní. Jsou slabší ve stanovování priorit a jednání s lidmi. Obdivují myšlenky, jednoduchost použití a vysokou funkcionalitu. Např. Dr. Haus, Václav Klaus

Idealisté (asi 12%)

Snaží se pochopit druhé a sebe sama. Bývají výjimečně zdatní v práci s lidmi, jsou empatictí. Snaží se zlepšovat své okolí a společnost. V lidech a v jejich činech vidí ty dobré stránky a motivy, ostatním často skryté a občas i na úkor objektivitu, proto se druhým mohou zdát příliš měkčí. Rádi se vyjadřují poeticky, metaforicky. Potřebují najít v činnosti osobní význam. Např. Malý princ, Václav Havel

Citát:

Každý je génius, ale pokud budete soudit rybu pro svou schopnost vylézt na strom, bude celý život věřit, že je hloupá.

Albert Einstein

